

УДК 657.6-051

Н. О. Бугайкандидат економічних наук, доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», Україна
super.bsv2011@yandex.ua

ПРОФЕСІЯ АУДИТОРА В УКРАЇНІ: СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЄ

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан аудиту та професії аудитора в Україні. Визначено найважливіші проблемні питання, які існують у професійній діяльності аудитора, та запропоновано необхідні заходи і шляхи для їх вирішення, спрямовані на підвищення ефективності й надання перспектив розвитку аудиторської діяльності загалом та професії аудитора зокрема.

Ключові слова: аудит, аудиторська діяльність, професія аудитора, якість аудиту.

Н. А. Бугай

кандидат економічних наук, доцент кафедри аудиту, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ПРОФЕССИЯ АУДИТОРА В УКРАИНЕ: НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕ

Аннотация. В статье проанализировано современное состояние аудита и профессии аудитора в Украине. Определены важнейшие проблемные вопросы, существующие в профессиональной деятельности аудитора, и предложены необходимые меры и пути для их решения, направленные на повышение эффективности и придание перспектив развитию аудиторской деятельности в целом и профессии аудитора в частности.

Ключевые слова: аудит, аудиторская деятельность, профессия аудитора, качество аудита.

Nadia BugayPh.D. in Economics, Assistant Professor, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine
54/1 Peremohy Ave, Kyiv, 03680, Ukraine

AUDITOR'S PROFESSION IN UKRAINE: PRESENT AND FUTURE

Abstract. Over the past two decades in Ukraine formed audit system, such as a market economy. Infrastructure, maintenance and operation of the system are constantly being improved. Audit Chamber of Ukraine together with the Union of Auditors of Ukraine carries out development on the basis of summarizing domestic and international practice evidence-based methods and recommendations on audit activities in Ukraine. Unfortunately, accounting firms, including auditors, even to this day are faced with a number of vague and problematic issues.

The aim of the article is to highlight the current state of auditing in Ukraine, opening important and pressing issues that exist in the profession auditor determine their solutions designed to enhance efficiency and prospects of the audit.

Methods based on dialectical approach to the study of the modern state covers issues identified appropriate measures and solutions that are aimed at improving the efficiency and prospects of audit in Ukraine and in particular the audit profession. The study applied the knowledge of general scientific methods (induction, deduction), systems analysis, methods of observation and specificity, comparison, abstract and logical method, analogies and complexity, the method of synthesis.

The study challenges the problematic aspects of modern professional audit and, in particular, of the Auditor failure and inadequate theoretical and methodological developments, lack of qualified personnel, lack of control over the issuance of licenses to auditors, as auditors of non-audit services; imperfections typical of forms of audit, lack of guidance on computerization, low trust in its independence of the auditor and the lack of a clear mechanism for pricing of audit services, the high cost of certification (training of auditors) and others. From the total number of outstanding issues in more detail the article several most pressing problems: the quality of audit services pricing, methods of inspection, training of highly qualified personnel, increasing the level of automation of domestic accounting firms.

To improve and accelerate the development of auditing in general and, in particular, the audit profession should: define a clear approach to the quality and effectiveness of audit services, to develop consistent pricing mechanism to audit and its services, to improve the methodology and organization of inspections, more attentive to the issue of staffing, to improve the level of automation of domestic accounting firms and others. Only comprehensive and systemic overcome many shortcomings would enhance the credibility of the national professional auditor at the international level and provide high quality audit services.

Keywords: audit; auditing; auditor profession; audit quality.

JEL Classification: M40, M41, M49

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин, виникнення недержавної форми власності суттєво змінили систему фінансового контролю в Україні. Потреба у гарантії достовірності, об'єктивності й законності фінансової звітності для широкого кола її користувачів зумовила появу та подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю.

За два десятиліття в нашій державі сформовано систему незалежного аудиту, подібну до країн із ринковою економікою. Інфраструктура, забезпечення і функціонування цієї системи постійно вдосконалюються. Аудиторська палата України разом із Спілкою аудиторів України на базі узагальнення вітчизняної та світової практики здійснює розробку науково обґрунтованої методики й рекомендацій із питань діяльності аудитора в державі. Але, на жаль,

аудиторські фірми, і зокрема аудитори, й дотепер стикаються з рядом невизначених та проблемних питань.

Аудитори досить самокритично оцінюють свою діяльність і вважають, що важливою рисою їх професії є «будь-що утримувати планку», тобто забезпечувати постійну наявність «портфеля» замовлень клієнтів та надання їм високоякісних професійних послуг. Це підтримуватиме стійкі конкурентні позиції аудиторів на ринку. Нині вони здебільшого спираються у своїй роботі на такі основні принципи, як професійність, якість, глибоке володіння тонкощами чинного законодавства в бухгалтерському, податковому, фінансовому й управлінському обліку, адекватна оцінка можливих ризиків. Високу якість у професійній діяльності аудиторів можуть забезпечити стабільний висококваліфікований штат працівників, накопичений досвід

роботи, гнучкість у реагуванні на зміни, що відбуваються в нашій державі, врахування міжнародного досвіду країн із розвинутою ринковою економікою. Тільки за умови дотримання цих вимог зростатиме довіра до порад аудиторів. Водночас, сьогодні існує низка проблем та невирішених питань, які потребують значної уваги з боку як науковців, так і суб'єктів аудиторської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Достатньо вагомих внесок у вивчення та вирішення проблем організації і методики аудиту, контролю якості, перспектив розвитку та підвищення рівня професії аудитора зробили зарубіжні вчені Р. Адамс (R. Adams), Е. Аренс (E. Ahrens), Д. Лоббек (D. Lobbek), Ж. Ришар (J. Ryshar), а також вітчизняні науковці М. Білуха, Ф. Бутинець, М. Кужельний, А. Кузьмінський, Л. Кулаковська, О. Петрик, Ю. Піча, В. Сопко.

Аналіз останніх публікацій виявив вагомий фахові роботи, присвячені проблемним питанням розвитку професії аудитора. Серед авторів таких тематичних досліджень можна виокремити М. Бондаря, В. Головача [1], Л. Гуцаленко [2], Г. Давидова [3], Я. Крупка [4], О. Редька [5; 6], а також О. Макеєву [7], О. Петрик [3], Б. Усача. Зазначені науковці ґрунтовно опрацювали і докладно описали основні завдання, проблеми та напрями подальшого розвитку аудиторської діяльності.

Однак попри певне опрацювання окресленої теми, залишаються мало дослідженими проблеми щодо ефективності здійснення аудиту та його якості, досі не вироблено чітких підходів до формування і розвитку професії аудитора. Усе це спонукає до пошуку альтернативних шляхів, визначення та застосування необхідних заходів, які б сприяли вирішенню проблемних питань у сфері аудиторської діяльності.

Метою статті є аналіз сучасного стану аудиту в Україні, розкриття найважливіших і гострих питань, що існують у професійній діяльності аудитора, визначення шляхів їх вирішення, спрямованих на підвищення ефективності та перспективності аудиторської діяльності.

Основні результати дослідження. Становлення сучасного суспільства, розвиток приватного підприємництва як його економічної основи зумовили появу аудиту в Україні. Прийняття в 1993 році Закону України «Про аудиторську діяльність» надало легітимності цій формі незалежного фінансового контролю та стало поштовхом її інтенсивного розвитку [8].

Аудит в Україні є легалізованим уже 20 років. Протягом цього часу були спроби його скасувати, зробити додатком до ревізії, відмінити або зменшити поле обов'язкового аудиту. Але не дивлячись на зазначені перепони, аудит склався як професійна діяльність і має певні перспективи розвитку.

Наразі професійному аудиту притаманні такі основні проблеми: недостатність і недосконалість теоретичних та методичних розробок; брак висококваліфікованих кадрів; неналежний контроль у сфері ліцензування аудиторської діяльності; надання аудиторами неякісних послуг; недосконалість типових форм документів із аудиту; відсутність методичних рекомендацій із питань комп'ютеризації; низька довіра до аудитора та його незалежності; відсутність чіткого механізму формування ціни на аудиторські послуги; висока вартість сертифікації (підвищення кваліфікації аудиторів) тощо.

Серед перелічених негативних аспектів, які гальмують розвиток аудиторської діяльності в Україні, зацентруємо увагу на декількох, найбільш актуальних, на нашу думку, моментах.

Якість аудиторських послуг. Основними причинами незадоволення клієнтів є ігнорування аудиторами певних вимог до аудиторського висновку, недотримання принципу незалежності та підміна аудиту ревізією. В офіційній пресі опубліковано чимало коментарів з приводу недостатньої якості вітчизняного аудиту. Зокрема фахівці вказують на те, що надання в Україні якісних аудиторських послуг є вимогою міжнародних ринків капіталу і міжнародних фінан-

сових установ. Велика кількість вітчизняних підприємств, які здійснюють професійну діяльність на світовому ринку, потребує узгодження основних показників своєї роботи з міжнародними стандартами аудиту, а тому вони змушені запрошувати аудиторів із аудиторських компаній «Великої четвірки» (PricewaterhouseCoopers, Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Ernst & Young, KPMG), бо не в змозі отримати якісних аудиторських послуг у власній державі.

Незадовільний стан професійного контролю. Слід відмітити, що на ринку аудиторських послуг в Україні присутні аудиторі, які не внесені до Реєстру аудиторських фірм, але при цьому досить впевнено надають свої послуги. Це свідчить про наявність проблеми контролю аудиторської діяльності. Фактично аудит сьогодні існує завдяки платоспроможності замовників і кількості послуг, а не їх високій якості.

В Україні вже зроблено певні кроки в напрямі посилення контролю якості аудиторських послуг, але сьогодні необхідно налагодити систему зовнішнього та внутрішнього контролю за їх наданням.

Вартість аудиторських послуг. Попри те, що аудиторі скаржаться на падіння вартості аудиторських послуг у нашій країні, офіційна статистика Аудиторської палати України свідчить про зворотнє.

Якщо проаналізувати Кодекс етики аудиторів України і Росії та Міжнародні стандарти аудиту, то можна з'ясувати, що вони розроблені на однакових підставах, хоч і мають деякі розбіжності [9]. Наприклад, у площині комісійних винагород принциповою відмінністю є те, що в Україні оплату або одержання комісійних винагород за посередницькі послуги не передбачено, тоді як у Росії винагорода за участь у справі третьої особи не заборонена. У Кодексі етики аудиторів України загрози особистої зацікавленості аудитора не передбачені, натомість в аналогічному кодексі Росії визначено цілий ланцюг факторів, які можуть обмежити або знизити об'єктивність аудиторського висновку. У Міжнародних стандартах аудиту вписані певні дії, що припускають комісійну винагороду аудитора, не порушуючи його об'єктивності та незалежності.

У кодексах обох країн не відображено питання стосовно обмеження оплати професійних аудиторських послуг, що може спричинити безпідставне завищення їх вартості. Водночас, такі норми застосовуються в деяких розвинутих країнах із ринковою економікою (наприклад у США, Великобританії), які обмежують вартість послуг залежно від загальної суми доходів аудиторської фірми загалом чи аудитора зокрема.

На наш погляд, встановлення оплати аудиторських послуг державою суперечить власне природі аудиторської діяльності, а саме порушує принцип незалежності. Ця проблема втратить свою актуальність лише за умови розроблення механізму ціноутворення на аудит та аудиторські послуги, встановлення єдиних засад планування, організації і методики проведення аудиту, документування його результатів та створення системи контролю якості надання послуг висококваліфікованими аудиторами.

Методика перевірок. Більшість аудиторів змушена виконувати перевірки, які практично нічим не відрізняються від звичайної документальної ревізії. Досить різко здійснюється оцінка істотних відхилень, практично не застосовується вибірка, аудиторський ризик зазвичай розраховується формально.

Кадрове забезпечення. Докладно це питання висвітлює у своїх працях науковець Я. Крупка [4]. Треба погодитись із його думкою, що основні функції облікового працівника змінюються. Нині він, окрім надання управлінському складу достовірної інформації про минулі факти та операції, повинен забезпечувати економічну безпеку підприємства, здійснювати моніторинг поточних подій, брати участь у формуванні стратегії корпоративного розвитку. З огляду на це система обліку, що базується на традиційних концепціях і теоріях, уже не може задовольняти сучасних вимог управління, контролю, прогнозування діяльності підприємств.

Великою перепорою на шляху прогресивних зрушень у галузі організації бухгалтерського обліку та контролінгу на підприємстві є низька якість підготовки облікових кадрів. Для забезпечення означених вище функцій фахівців з обліку повинен глибоко знати теоретичні основи бухгалтерського обліку й аналізу, сучасні методи оподаткування та організації правових відношень, досконало володіти комп'ютерною технікою, основами менеджменту, законами ринку, логістики, виробничої етики тощо.

Однак сучасна система підготовки фахівців з обліку і аудиту в закладах вищої та середньої професійної освіти не повною мірою відповідає вимогам часу. Не завжди випускники спеціальності «Облік і аудит» можуть знайти роботу (і не лише через відсутність вакантних місць, а й через низьку фахову підготовку). Причин тому багато. Їх можна поділити на дві групи: ті, що викликані організаційними чинниками; ті, що вимагають покращення змісту підготовки облікових кадрів.

Причини першої групи виникають тому, що підготовку фахівців з обліку здійснює надмірна кількість закладів освіти. У багатьох з них відсутня необхідна матеріальна база, висококваліфікований кадровий склад викладачів, відповідні інформаційні ресурси, бібліотечні фонди. До організаційних проблем також можна віднести те, що теперішня система обліку на вітчизняних підприємствах орієнтується переважно на податкове законодавство, не приділяючи належної уваги концептуальним основам і стандартам бухгалтерського обліку. Чимало підприємств веде так звані подвійні (потрійні) бухгалтерії, коли частина активів та процесів знаходиться поза офіційним обліком і не включається у фінансову та податкову звітність.

Аналізуючи причини другої групи, які стосуються змісту підготовки облікових кадрів, слід відзначити, що тут існує певний розрив між теорією і практикою. Деякі фахівці та функціонери взагалі дотримуються думки, що бухгалтерія – це суто практична справа, яка не має власної теорії і не може вважатися окремою галуззю науки. Підставою для такого твердження, ймовірно, є те, що «Теорія бухгалтерського обліку» вже тривалий час викладається в університетах на перших курсах, де студентам надаються примітивні знання, на кшталт «предмет і метод», «рахунки та подвійний запис» і т. ін.

Починати вивчення облікових дисциплін необхідно з предмету «Основи бухгалтерського обліку». А глибинні ідеї, постулати та концепції його теорії доцільно викладати на випускних курсах при виконанні магістерських програм. Про це неодноразово заявляв відомий російський теоретик у галузі обліку Я. В. Соколов, стверджуючи, що теорію бухгалтерського обліку потрібно вивчати тільки тоді, коли студент уже засвоїв його техніку, питання і проблеми юридичного та економічного характеру.

Підвищенню якості підготовки мало б сприяти вхідження України в європейський освітнянський простір і підготовка фахівців за Болонською системою. Вона акцентує на індивідуалізації навчання, упровадженні кредитно-модульної системи навчання та оцінки знань студента, що змушує останнього сумлінно навчатися протягом усього семестру. Однак і тут виникають певні проблеми. Брак належної матеріальної бази, комп'ютерних класів та кабінетів, бібліотечних джерел не дає можливості ефективно запроваджувати індивідуальні методи навчання.

Ефективна підготовка фахівців із обліку гальмується і через відсутність дієвих зв'язків навчальних закладів із практикою, закритість підприємств, труднощі в одержанні від них облікової інформації, звітних даних.

Для покращення якості підготовки фахівців із бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту у вищих навчальних закладах, за словами Я. Крупки, доцільно вжити таких заходів [4, с. 25–28]:

1. Встановити чітку послідовність викладання фахових дисциплін.
2. Передбачати навчальними планами для індивідуальної роботи студентів під контролем викладача не мен-

ше двох годин навчального часу на студента з кожної дисципліни.

3. Для розширення можливості індивідуальної підготовки практикувати для кожної дисципліни формування електронних навчально-методичних комплексів, наповнених усіма необхідними методичними та навчальними матеріалами.

4. З метою покращення практичної підготовки фахівців на облікових факультетах чи кафедрах створити навчальні бухгалтерії у спеціалізованих кабінетах, забезпечених бланковою документацією, програмними продуктами, реальними даними про господарську діяльність підприємств тощо.

Комп'ютеризація аудиторської діяльності. Очевидно, що підвищення ефективності роботи аудитора неможливе без використання комп'ютерної техніки. Але не дивлячись на те, що сьогодні комп'ютеризація охопила все ділове життя в Україні, вітчизняні аудиторські застосовують комп'ютерні технології та аудиторське програмне забезпечення україн недостатньо порівняно з іншими країнами. Навіть у Росії, де розвиток аудиту почався одночасно з Україною, нині активно впроваджується близько десяти спеціалізованих програмних продуктів місцевої розробки.

Зрозуміло, що незадовільний стан аудиторської діяльності, характерний для переважної більшості вітчизняних аудиторських компаній, відбивається на загальному рівні їх конкурентоспроможності, який є значно нижчим порівняно із компаніями «Великої четвірки», що не лише використовують сучасні технології, а й розробляють унікальні спеціалізовані системи у сфері аудиторської діяльності.

Дуже повільно відбувається в Україні автоматизація аудиту, що стримує розвиток вітчизняних інформаційних технологій в аудиторській діяльності. Це дозволяє констатувати наявність проблеми та вимагає визначення шляхів її подолання.

На наш погляд, більшу роль у підвищенні рівня автоматизації діяльності вітчизняних аудиторських компаній як важливого елемента розвитку аудиту могли б відігравати Аудиторська палата України та Спілка аудиторів України. Вони повинні визначити основні вимоги до програмного забезпечення аудиторської діяльності, сприяти проведенню відповідних досліджень, конференцій із вищезазначених проблем. Очевидно, це б сприяло визнанню на загальнодержавному рівні автоматизації аудиторської діяльності як необхідного сегменту підвищення ефективності аудиту.

Але поряд із негативною палітрою існують і позитивні тенденції на ринку аудиторських послуг, а саме посилення державного контролю над аудиторською діяльністю (ця тенденція виявилась особливо гостро в останні роки через економічну кризу, яка спіткала економіку України), що забезпечує більш достовірні результати аудиторських перевірок, спонукає великі компанії до набуття бездоганної ділової репутації (зокрема шляхом припинення надання послуг одним і тим самим клієнтам та зміни аудиторів, що обслуговують клієнтів), веде до відокремлення підрозділів компаній, які надають інші (аніз аудиторські) послуги, сприяє збільшенню обсягів виручки аудиторсько-консалтинговими групами завдяки наданню клієнтам консалтингових та освітніх послуг, змушує фірми об'єднувати зусилля з метою надання більш широкого спектру послуг.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, не можна не погодитися з думкою таких науковців, як О. Петрик та Г. Давидова, які стверджують, що сфера аудиту України конче потребує створення нових відповідних законів, визначення принципів, цілей, функцій, методів, процесів, механізмів, структур, установ, що відповідали б сучасним вимогам розвитку світового співтовариства. Якщо цього не зробити, то визнання національної системи аудиту на теренах світового економічного простору буде відкладено на невизначений термін, а перспективи подальшого розвитку цієї системи залишаться неоднозначними [3].

Отже, можна зробити ряд висновків: нині домінує неповний та однобічний підхід до визначення якості й ефек-

тивності аудиторських послуг; відсутній чіткий механізм ціноутворення на послуги аудиторів; нагальною є необхідність удосконалення методики та організації перевірок; існує потреба посилення кадрового забезпечення галузі; без підвищення рівня автоматизації та комп'ютеризації діяльності вітчизняних аудиторських компаній вони залишаються неконкурентоспроможними та ін.

Водночас, попри низку гальмівних проблем, можна з упевненістю стверджувати, що аудит в Україні стає однією із важливих галузей науки і практики. Він значно розширює та якісно поліпшує традиційну систему контролю. Із розвитком ринкової інфраструктури зростає потреба в об'єктивній кількісній і якісній оцінці господарських явищ та фактів, її відповідності встановленим критеріям і міжнародним стандартам.

Сьогодні постає багато актуальних, проблемних питань на шляху функціонування та розвитку якісного сучасного аудиту, які мало вивчені й залишаються поза увагою науковців. Це негативно позначається як на результатах діяльності підприємств, так і на економічній ситуації країни загалом. Тільки комплексне й системне подолання зазначених недоліків сприятиме підвищенню авторитетності вітчизняного професійного аудитора на міжнародному рівні та забезпечить високу якість аудиторських послуг.

Література

1. Головач В. В. Відповідальність аудиторів / В. Головач // Аудитор України. – 2012. – № 5. – С. 48–59.
2. Гуцаленко Л. В. Аудит в Україні: розвиток, проблеми та шляхи їх вирішення / Л. В. Гуцаленко, Н. В. Пришляк // Інноваційна економіка : Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – № 1. – С. 97–101.
3. Петрик О. А. Теоретичні засади розвитку національної системи аудиту України / О. А. Петрик, Г. М. Давидов // Аудитор України. – 2012. – № 10. – С. 16–21.
4. Крупка Я. Д. Проблеми управління навчальним процесом при підготовці фахівців напряму «Облік і аудит» : зб. тез доп. за матеріалами міжнар. навч.-метод. конф., м. Суми, 10–11 грудня 2009 р. / Мін-во освіти і науки України, Українська академія банківської справи НБУ. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 150 с.

5. Редько О. Ю. Якість аудиторських послуг: філософія та міфологія / О. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 1. – С. 46–54.
6. Редько О. Консолідація як європейська ідентифікація українського аудиту / О. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 8. – С. 45–49.
7. Макеева О. Чи врятують аудитори світ? Уроки світової фінансової кризи та майбутнє аудиту / О. Макеева // Аудитор України. – 2011. – № 3. – С. 41–43.
8. Про аудиторську діяльність : Закон України від 22.04.1993 № 3125-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
9. Handbook of international quality control, auditing, review, other assurance, and related services pronouncements [Electronic recourse] / International Federation of Accountants. – Accessed mode : http://apu.com.ua/files/temp/Ukr-block_T1-2010.pdf

Стаття надійшла до редакції 30.07.2013

References

1. Golovach, V. (2012). The Auditor's Responsibility. *Audytory Ukrainy (Auditor of Ukraine)*, 5, 48-59 (in Ukr.).
2. Gutsalenko, L., & Pryshlyak, N. (2011). Audit in Ukraine: development, problems and solutions. *Innovatsiina ekonomika (Innovative Economy)*, 1, 97-101 (in Ukr.).
3. Petryk, O., & Davydov, G. (2012). The theoretical basis of the national audit Ukraine. *Audytory Ukrainy (Auditor of Ukraine)*, 10, 16-21 (in Ukr.).
4. Krupka, Y. (2010). Problems of learning management for training specialists directly «Accounting and audit». Paper presented at International training and methodological conference (pp. 25-28). Sumy: Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine (in Ukr.).
5. Redko, O. (2009). The quality of audit services: philosophy and mythology. *Bukhalterskiy oblik i audyt (Accounting and Auditing)*, 1, 46-54 (in Ukr.).
6. Redko, O. (2011). Consolidation of Ukrainian identity as a European audit. *Bukhalterskiy oblik i audyt (Accounting and Auditing)*, 8, 45-49 (in Ukr.).
7. Makeeva, A. (2011). Are auditors save the world? Lessons from the global financial crisis and the future of audit. *Audytory Ukrainy (Auditor of Ukraine)*, 3, 41-43 (in Ukr.).
8. Verkhovna Rada of Ukraine (1993). *On Auditing. Law of Ukraine*. Retrieved from <http://www.zakon.rada.gov.ua> (in Ukr.).
9. International Federation of Accountants (2010). *Handbook of international quality control, auditing, review, other assurance, and related services pronouncements*. Retrieved from http://apu.com.ua/files/temp/Ukr-block_T1-2010.pdf (in Ukr.).

Received 30.07.2013

Видавничо-редакційна група Інституту суспільної трансформації

на високому професійному рівні надає послуги з:

1) видання наукових праць економічного, політичного та суспільно-гуманітарного спрямування;

2) наукового і літературного редагування
(відповідно до вимог ДАК України)

- докторських і кандидатських дисертацій, авторефератів;
- наукових монографій;
- книг, статей тощо.

Гарантія якісного кінцевого результату!

Звертайтеся за тел.: (044) 235 98 27, 235 98 28, 235 80 23;
e-mail: editor@osp.com.ua